

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Notitia Catechismi, Canonum, Linguarum, & Philosophiæ. cap. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

Quintaxat sensum breuiter exponentes, ita sperare facile ad peritiam diuinarum literarum quempiam breui peruenturum. A Tirone autem nihil ultra requiro, quam vt eius sacri libri quem legit, & conatur intelligere, ex aliquo graui, probatoque commentario interpretationem petat.

Septimo solet iure commendari inter laudatissima quaeque exercitia, quando in pauca contrahimus, quae ab alijs fusius docentur, & summa quaedam totius tractationis capita, in compendium redigimus, quod cum fructu fiet, praesertim cum in genere didascalico gratis aliqua thesis, ab aliquo erudito doctè absoluteque tractata, in manus nostras venit. Denique Octauo ex lectioe sanctorum Patrum etiam spiritum, dicensque modum animaduerrat singulorum, vt imitari possit. In Augustino acumen, in Hieronymo copiam sententiarum, & candorem, inique sermonis, in Gregorio modestiam prudentiamque ad omnes morales actiones, in Leone grauitatem, in Christostomo fusam, & aptissimam ad persuadendum eloquentiam, in Bernardo dulcedinem, ex quorum omnium, aliorumque quamuis varijs dicendi generibus, tanquam viuis coloribus concionem suam noster ecclesiastes, si scite omnia dispenfer, reddere illustrem poterit.

Septimum documentum. Compendia vtilia.

Notitia Cathedismi Canonum, linguarum & Phi. I. Capl. XII. Libera mensura per ad

Scholastica Theologia cognitio, quam in Concionatore paulo ante requirebamus, facile cum instruet, ad alia multa pernosceda, quae callere penitus debet. In his praecipue Cathedismi materiae namerantur, quae accurate & sapienter comprehensa sunt eo libro, qui dicitur Cathedismus ad parochos editus auctoritate Conc. Tridentini, qui piber debet esse Concionatori optimè cognitus, & loco multorum voluminum esse potest, praesertim dum pagos & oppida, euangelizando peragrat. Ea quoque quae ad fidei dogmata aduersus Hereticos confirmanda pertinent, habere perspecta debet, quae in suis conuersionibus examinat accurate Cardinalis Bellarminius, & alij saepe autem offeretur occasio, quam & ipse arripere libenter debet explicandi ea, quae ad doctrinam Christianam pertinent, quia certum est multos esse in populo, qui tali eruditione opus habent. Nam quamuis parochis proprie hoc munus iniunctum sit, & multis locis cathedisticae scholae diebus festis habeantur,

tur,

tur, tamen vel illi suas partes non explent, vel ad scholas huiusmodi grandioris ætatis homines non accedunt, ut omni etiam pars hæc laboris Prædicatori relinquatur: ad quem alio, qui pertinet sicut impellere ad faciendâ populos, ita & sciendâ docere; Contra Hæreticos vero ita agendum est, ut ubi Hæreses non vigent, non tractentur controuersia, ut alibi monemus, multo minus Hæreticorum argumenta rudibus populis proponantur. Præterea notitiam Canonum, quæ ex decretis, & Pontificum sanctionibus constat, non solum in concionatore, sed in quolibet sacerdote, qui alios est docturus, exigunt Patres. Leo. in Epist. ignorare nunquam licuit sacerdoti, quod canonum fuit regulis definitum. Celestinus Papa, nulli liceat Sacerdotum Canones ignorare, nec quicquam facere quod patrum possit regulis obuiare Greg: qui ea quæ Dei sunt (ait) sapiunt, à Domino sapiuntur, & qui ea quæ Dei sunt nesciunt, à Deo nesciunt. His cohæret quæstionum conscientia cognitio, & ipsa concionatori necessaria, tum quia sæpè vsus incidit, earum aliquas publicè pertractandi, tum vel maxime, ut queat priuatim respondere interrogantibus. Qui labor neque commodè potest, nec ferè debet omnino vitari, cum præcipuo quodam studio, ac pietate populus responsa prædicatoris excipiat.

Notitia Canonum.

Dist. 38.
c. nulli.
In past. 1.
par. c. 1.

Notitia quæ
tionum Con
scientia.

Linguarum
notitia.

Dist. 8.
Cap. vt ve
terum.

Linguarum etiam præter Latinam, Hæbraicæ, & Græcæ deberet saltem mediocrem habere cognitionem præsertim ad sacras scripturas, uti supra diximus intelligendas; quarum sententia ex his linguis melius percipitur, tum quia testamentum vetus Hæbraica lingua maxima ex parte est conscriptum, & nouum Græca præter Matthæi Euangelium, & Epistolam ad Hebræos, quæ secundum aliquos Hæbraicè censetur scripta, neque potest negari, quin propria lingua purius quodammodo exprimentur sensa, quam in versionibus, ut aqua suauior, ac purior bibitur in fonte, quam ubi per canales excurrit. Certum quidem est in vulgata nostra versione, eandem sententiam omnino exprimi, sed id fit aliquando obscurius. Quare Augustinus obscuris locis veteris testamenti, consulendos libros Hæbraicos admonet, in nouo Græcos. Eandem ob causam in Concilio Viennensi sancitum est, ut in publicis Academijs stipendia contingerentur, viris doctis, quæ has linguas publicè profiterentur. Tum quia multam rerum copiam colligere licebit ex ipsis veteribus, ac phrasibus, & idiotisimis linguæ ad explicanda diuersa mysteria, & sacramenta, ut in multis sanctorum, ac doctorum

viro-

virorum commentarijs apparet, quæ tamen explicationes, aut animaduersiones non ita facile in versione sese obtulissent. Hi autem qui ex aliorum eas scriptis, & obseruationibus assumunt, magnū periculum adeunt, ne rem satis intelligere, & explicare possint, & in pronūciatione peregrinarum vocum, quas ignorāt ridiculè labantur. De Oratoriæ facultatis scientia mox agam.

Philosophiæ moralis peritia multum adiumenti præbebit: quæ tota cum agat de virtutibus, & vitijs, de prudentia monastica æconomica, politica vberem suppeditabit dicendi materiam, si tanquam administra, & famula seruiat Euangelio. De naturali vero Philosophiæ, & liberalium artium vsu id moneo. Primo non esse absurdum aliquando his vtī ad nostra confirmanda, & explicanda; Cum ex diuinis scripturis, ait Clemens Papa, integram quisque, & firmam regulam charitatis susceperit, absurdum non erit, si etiam aliquid ex eruditione communi, & liberalibus studijs, quæ fortè in pueritia attigit, ad assertionem veri dogmatis conferat, ita tamen vt vbi vera didicerit, falsa, ac simulata declinet.] Aug. etiam laudandum putat Oratorem Christianum, qui spoliare sciat Ægyptios vestibus, auro, argento, atque ad ornatum tabernaculi ea conferre, quibus illi ad luxum, & fastum, nec non ad prophana falsorum Deorum fucanda, indignè abusi sunt.] Naz. reprehendit eos qui paruo iudicio inducti externam Philosophiam repudiabant, & ait Non ideo execramur stellas & cælum, quæ aliqui superstiosè pro Dijs coluerunt, & ijs Diuinum honorem tribuerunt; sic neque externas doctrinas debemus reiicere, quamuis aliqui abutantur.] Secundo si quis multum temporis tereret in philosophicis rebus, quæ curiositatem solum nutriūt, & naturalium operum secreta scrutantur, & elementorum plantarum, animalium, vel etiam si moralia afferret, tamen multas Philosophorum Ethnicorum sæpè inferciret sententias, esset merito reprehendendus, cum suggestus non sit locus explicandi Philosophiam, sed scripturam sacram nec virtutes quæcunque tradendæ sint nobis, sed Euangelicæ. Nec mirum si veterum quidam Patrum in Philosophicis rebus multi fuere, quia confutanda tunc vana erat philosophia quæ occasio iam non est, quare illis in præsentia parcè vtendum erit,

Philosophiæ
cognitio.

Dist. 37. c.
relatum.

2. de Doct.
Chr. c. 40.

Orat. de
laud. Basili.

Parcè vtendum
Philosophicis.